

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра сучасної української мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан

філологічного факультету

Ярослав РЕДЬКВА

«31» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обв'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна
програма

«Філологія (українська мова та література)»

Спеціальність

В11.01 Філологія (українська мова і література)

Галузь знань

В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Рівень вищої освіти

другий магістерський

Факультет

філологічний

Мова навчання

українська

Чернівці – 2026

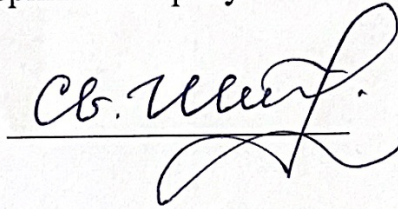
Робоча програма навчальної дисципліни «Редагування і коректура тексту» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Українська мова та література».

Розробник: Тесліцька Галина Іллівна – кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови.

Викладач: Тесліцька Галина Іллівна – кандидат філологічних наук, доцент, асистент кафедри сучасної української мови.

Затверджено на засіданні кафедри сучасної української мови.
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

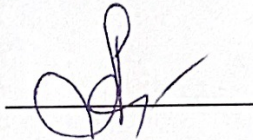
Завідувач кафедри

Світлана ШАБАТ-САВКА

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

Голова методичної ради факультету

Алла АНТОФІЙЧУК

1. Навчальна дисципліна «Психолінгвістика» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін підготовки магістра спеціальності «Філологія (українська мова та література)». Вона забезпечує формування у здобувачів вищої освіти загального уявлення про особливості функціонування мови, взаємозв'язку мислення та мовлення, а також дозволить сформувати на цій основі навички використання доцільної та ефективної комунікації та міжособистісної взаємодії у професійній діяльності.

Мета навчальної дисципліни - оволодіння знаннями, уміннями і навичками аналізу психологічних та лінгвістичних складових процесів породження, сприйняття та розуміння мовленнєвого висловлювання, що є результатом мовленнєвої діяльності людини.

2. Пререквізити:

ЗПО 2. Методологія та організація наукових досліджень;

ППО 3. Загальне мовознавство.

3. Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть набути таких компетентностей:

Загальні компетентності:	
ЗК-2	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК-5	Здатність працювати в команді та автономно.
Фахові компетентності:	
ФК-1	Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
ФК-8	Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання:

ПР-5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.

ПР-6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.

ПР-7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.

ПР-17. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

ПР-18. Презентувати результати наукового дослідження під час магістерського семінару, на науково-практичних конференціях, в одноосібних публікаціях, у наукових розвідках, написаних у співавторстві з науковим керівником.

3. Опис навчальної дисципліни

Назва навчальної дисципліни: <i>«Психолінгвістика»</i>											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	12	10			66	2	залік
Заочна	1	2	3	90	4	2			72	2	залік

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1.												
Психолінгвістика мовних одиниць												
Тема 1.1. Психолінгвістика – наука про мовленнєву діяльність. Історія становлення психолінгвістики	11	1	1			9	11	1				10
Тема 1.2. Онтогенез мовлення. Психолінгвістичні моделі породження та сприйняття мовлення.	10	2	2			6	10	1				10
Тема 1.3. Значення слова та смисл висловлювання. Мовний знак і його властивості. Знак і символ.	12	2	2			8	12					12
Тема 1.4. Формування мовної компетенції як актуальна психолінгвістична проблема	12	1	1			10	12		1			11
Разом за ЗМ 1	45	6	6			33	45	2	1			42
Змістовий модуль 2.												
Психолінгвістика тексту												
Тема 2.1. Текст як комунікативна та інформаційна цілісність.	10	2	1			7	10	1				10
Тема 2.2. Об'єктивна і суб'єктивна семантика у психолінгвістиці.	12	1	1			10	12		1			10

Тема 2.3. Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки. Етнопсихолінгвістика як галузь психолінгвістики.	12	2	1			9	12	1				11
Тема 2.4. Прикладні аспекти психолінгвістики. Інтерпретація смислів та моделі світу.	11	1	1			9	11					11
Разом за ЗМ 2	45	6	4			35	45	2	1			42
Усього годин	90	12	10			68	90	4	2			84

Тематика лекційних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Психолінгвістика – наука про мовленнєву діяльність. Історія становлення психолінгвістики <i>ПЛАН</i> 1. Сутність, предмет і завдання психолінгвістики. 2. Взаємозв'язки психолінгвістики з іншими науками. 3. Основні напрями психолінгвістики. 4. Методи психолінгвістичних досліджень. 5. Експеримент у психолінгвістиці.
1.2	Онтогенез мовлення. Психолінгвістичні моделі породження та сприйняття мовлення. <i>ПЛАН</i> 1. Моделі породження мовленнєвого висловлювання. 2. Мотивація мовлення. 3. Семантико-граматичне структурування 4. Перехід внутрішнього мовлення у зовнішнє (акустичне й графічне).
1.3	Значення слова та смисл висловлювання. Мовний знак і його властивості. Знак і символ. <i>ПЛАН</i> 1. Семіотика як наука про структуру мовного знака 2. Інформаційна насиченість та інформативність тексту. 3. Функціонально-комунікативний напрям дослідження синтаксичної будови мови.
1.4	Формування мовної компетенції як актуальна психолінгвістична проблема <i>ПЛАН</i> 1. Витоки мовної компетенції як наукового феномена 2. Розвиток проблеми мовної компетенції у психолінгвістиці 3. Мовна компетенція в сучасній дитячій і лінгвопедагогічній

	психології, рефлексивній психолінгвістиці, психолінгвістиці розвитку та лінгводидактиці
2.1	Текст як комунікативна та інформаційна цілісність. <i>ПЛАН</i> 1. Наукове трактування тексту та його роль у комунікативній діяльності людини 2. Семантичні та структурні параметри тексту. 3. Прагматичні особливості тексту.
2.2	Об'єктивна і суб'єктивна семантика у психолінгвістиці. <i>ПЛАН</i> 1. Загальні правила відмінювання слів іншомовного походження. 2. Категорія роду в іменниках іншомовного походження. 3. Тема, рема, семантичні поля та пресупозиції при сприйнятті повідомлення.
2.3	Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки. Етнопсихолінгвістика як галузь психолінгвістики. <i>ПЛАН</i> 1. Сутність етнопсихолінгвістики. Взаємозв'язок етнолінгвістики, психолінгвістики та етнопсихолінгвістики. 2. Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки. 3. Лакуни – базові елементи національної специфіки лінгвокультурної спільності. Типи лакун: лексичні, граматичні, стилістичні. 4. Національно-специфічні (лакунізовані) особливості мовлення: спосіб заповнення пауз, спосіб розкладання слова, етикетні характеристики актів спілкування, рольові особливості спілкування, номенклатура текстових стереотипів. 5. Основні ознаки лакуни. Способи заповнення лакун: тлумачення, переклад морфологічним шляхом, дослівний переклад, детальне коментування.
2.4	Прикладні аспекти психолінгвістики. Інтерпретація смислів та моделі світу. <i>ПЛАН</i> 1. Значення психолінгвістики при нейролінгвістичному програмуванні й автоматичному аналізі текстів, при вивченні проблем словесного маніпулювання особистістю. 2. Судова психолінгвістика. 3. Ідентифікація особистості на основі мовлення. 4. Мова і гендер.

Тематика практичних занять з переліком питань

№ теми	Назва теми
1.1	Сутність, предмет і завдання психолінгвістики. <i>Вид роботи: усні відповіді, дискусія, термінологічний словник.</i> - Особливості функціонування психолінгвістики як науки. - Особливості взаємодії психології та лінгвістики (поч. XIX-сер. XX ст.). - Міждисциплінарність психолінгвістики. - Особливості сучасної психолінгвістики. - Мова – мовлення – мовленнєва діяльність.
1.2	Психолінгвістичні теорії породження мовлення <i>Вид роботи: усні відповіді, дискусія, тестування.</i> - Теорії походження мовлення. - Продуктування мовлення як процес. - Моделі породження мовлення: стохастична модель; модель безпосередніх складових; трансформаційно-генеративна граматики Н. Хомського; модель Л.Виготського; модель О. Лурії.
1.3	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення. <i>Вид роботи: усні відповіді, презентації, доповіді.</i> - Сприйняття мовлення як процес. - Теорії сприйняття мовлення. - Розуміння як результат осмислення мовлення. - Основні характеристики процесу сприйняття та оцінювання тексту.
1.4	Онтогенез мовлення як процес становлення та розвитку мовлення окремого індивіда. <i>Вид роботи: усні відповіді, презентації, тестування</i> - Про природу мови і мовлення та онтогенез мовлення в філогенезі людини. Критичний період для засвоєння мови. - Процес засвоєння мови дитиною: сприймання, слухове розрізнення та продуктування звуків людського мовлення немовлятами; перші слова; розвиток граматики і дитяча словотворчість; основні принципи розвитку раннього дитячого мовлення. - Проблема впливу середовища і генетики на мовленнєвий розвиток дитини. - Дитяче мовлення як ключ до розуміння пізнавальних процесів.
2.1	Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки. <i>Вид роботи: усні відповіді, дискусія, презентації, тестування</i> - Етнопсихолінгвістика як галузь психолінгвістики. - Трансляція культури в мовленнєвій діяльності. - Поняття лакун. Мовні та мовленнєві лакуни.

	4. Система чинників, які характеризують культурно-національну спільноту. 5. Форми немовленнєвої поведінки.
2.2	Соціально-психологічні аспекти етнопсихолінгвістики. <i>Вид роботи: усні відповіді, презентації, дискусія, доповіді.</i> 1. Роль соціалізації у формуванні мовної особистості. 2. Особливості поведінки в міжкультурній комунікації. 3. Соціально-символічна регуляція поведінки співрозмовника.
2.3	Комунікативна поведінка мовної особистості. <i>Вид роботи: усні відповіді, презентації, аналіз усного мовлення.</i> 1. Сучасні підходи до вивчення мовної особистості. 2. Рівні мовної особистості: експонентний (формальний), субстанційний, інтенційний. 3. Мовні риси: персуазивність (переконливість), голослівність, хезитивність (нерішучість, схильність до сумнівів).
2.4	Текст як комунікативна та інформаційна цілісність. <i>Вид роботи: усні відповіді, дискусія, аналіз художнього тексту, тестування</i> 1. Одиниці тексту. Ознаки тексту. Тема, рема, семантичні поля та пресупозиції при сприйнятті повідомлення. 2. Дискурс, наратив, метатекст. Контекст, підтекст. “Семіотичний простір”. 3. Експериментальне вивчення побудови висловлювання та зв’язного тексту в аспекті психолінгвістики.

Завдання для самостійної роботи студентів

№ теми	Назва теми
1.1	Психолінгвістика – наука про мовленнєву діяльність. Історія становлення психолінгвістики <i>Підготувати доповідь та презентацію на одну з тем: «Доробок Бодуена де Куртена в становленні психолінгвістики», «Біологічна концепція мови А. Шлейхера», «Х. Штейнталь – основоположник психологічного напрямку в мовознавстві», «Внесок Л. Блумфілда в розвиток біхеовіризму», «Концепція зв’язку мовлення й думки, духу народу; мови як витвору народної мовної свідомості, психологічної мовленнєвої організації індивіда у працях О. Потебні», «Нейропсихолінгвістика як дослідження психофізіологічних механізмів породження й розпізнавання мовлення», «Актуальні питання патопсихолінгвістики», «Перспективи розвитку лінгвістичної гендерології та її вплив на психолінгвістику», «Моделювання вербальної поведінки у системах штучного інтелекту».</i>

1.2	Онтогенез мовлення. Психолінгвістичні моделі породження та сприйняття мовлення. <i>Опрацювати:</i> 1. Гаврилов О.В. Мова, мовлення, їхні функції і вплив на психічний розвиток особистості. URL: https://journals.uran.ua/index.php/2227-6246/article/view/163237/162206 2. Лиля М.В., Лиля М.М. Особливості сприймання, розуміння й породження висловлювання URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=psling_2015_17_11 <i>Підготувати доповідь на одну з тем:</i> «Звуконаслідувальна гіпотеза походження мови», «Звукосимволічна гіпотеза походження мови», «Вигукі гіпотеза походження мови», «Гіпотеза соціального договору як гіпотеза походження мови», «Гіпотеза трудових вигуків як гіпотеза походження мови», «Гіпотеза жестів як гіпотеза походження мови», «Гіпотеза божественного походження мови», «Теорія моногенезу», «Теорія полігенезу».
1.3	Значення слова та смисл висловлювання. Мовний знак і його властивості. Знак і символ. <i>Опрацювати:</i> 1. Шабат-Савка С. Комунікативна інтенція і психоментальний простір мовної особистості. <i>Мова і культура</i>. 2011. Вип. 14, т. 4. С. 44-50. Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Mik_2011_14_4_9 2. Викладіть власні міркування щодо цитати О.Р. Лурії: «Щоб розуміти підтекст сказаного, не обов'язково мати високий рівень інтелектуальних здібностей, проте людина має мати чутливість до емоцій».
1.4	Формування мовної компетенції як актуальна психолінгвістична проблема <i>Прочитати й законспектувати:</i> 1. Богданова І.Є., Перелигіна Л.А., Фролова О.І. Психолінгвістичні особливості мовної діяльності в умовах екстремальної ситуації. Проблеми екстремальної та кризової психології. 2010. Вип.8. С. 388–394. Режим доступу: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/479/1/051.pdf <i>Ознайомитися:</i> «Особливості комунікативного та мовленнєвого розвитку дітей». Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=ZV7cNqbqn2g&ab_channel=NataliiaBazyma. Які чинники зумовлюють незначні хронологічні коливання в

	спілкування, номенклатура текстових стереотипів. - Зіставлення в процесі міжкультурної комунікації «образів» культур.
2.4	Прикладні аспекти психолінгвістики. Інтерпретація смислів та моделі світу. <i>Опрацювати:</i> 1. https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/%D0%9F%D1%80%D0%B8%D0%BA%D0%B%D0%B0%D0%B4%D0%BD%D1%96-%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B8.pdf

Методи навчання

Методи навчання і викладання:

- практичний метод (практичні вправи, практичні роботи);
- словесний метод (дискусія);
- наочний метод (ілюстрація, демонстрація, презентація);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- методи дистанційного навчання;
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів другого рівня освіти.

Освітні технології:

- технології особистісно зорієнтованого навчання, які забезпечують розвиток усіх видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання і письма), формують комунікативні уміння;
- комунікативні та інформаційно-комунікаційні технології, технології проблемного навчання.

Викладання та вивчення курсу відбувається з використанням освітніх технологій, зорієнтованих на особистість учасника навчального процесу (особистісно орієнтована технологія навчання); інтерактивних технологій кооперативного, колективно-групового навчання, ситуативного моделювання, опрацювання дискусійних питань; освітніх технологій, спрямованих на активізацію та інтенсифікацію діяльності студентів (дослідницькі технології; технології проблемного навчання; технології самоосвіти); інформаційно-комунікативних технологій для підвищення мотивації до навчання,

індивідуалізації і диференціації процесу навчання; освітніх технологій модульного навчання.

Визначені технології навчання передбачають використання таких методів: репродуктивних – для повторення готових зразків або роботи за готовими зразками; творчих, проблемно-пошукових методів – для самостійної, творчої пізнавальної діяльності; пояснювально-ілюстративного методу; проблемного викладу матеріалу; методу бесіди; узагальнення та інтерпретації складних мовних явищ; моделювання проблемних ситуацій щодо аналізу та розуміння певних мовних явищ; аналітичного методу, дослідницького та опрацювання наукових джерел; методи контролю, самоконтролю, взаємоконтролю, корекції, самокорекції та взаємокорекції.

Система контролю та оцінювання

Поточний контроль належить до обов'язкових елементів на кожному практичному занятті. Під час вивчення дисципліни передбачено такі методи поточного контролю:

- усні відповіді (фронтальне опитування, вибіркове опитування, дискусії, презентації);
- письмові завдання (самостійні роботи, реферати);
- тести.

До форм поточного контролю належить індивідуальна та загальна перевірка, формою підсумкового контролю є залік.

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмовий матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час контролю.

Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, умінь самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту, написання реферату, створення презентації, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни.

Критерії оцінювання:

1. При усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладення, культура мовлення;
- упевненість, аргументованість та емоційність;
- використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників, журналів, інших періодичних видань тощо);
- аналітичні міркування, умінь робити порівняння, висновки.

2. При виконанні письмових завдань:

- мовна грамотність
- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення документа та письмової роботи.

Оцінювання виконання студентами окремих елементів тем проводиться: на практичних (практичні завдання, обговорення), контрольних роботах за окремими темами, тестування, виступи, презентації; самостійних роботах; на консультаціях.

Для консультування студентів із виконання індивідуальних і домашніх завдань, контрольних робіт, їх підготовки до поточного оцінювання знань (відповідно до розкладів занять та консультацій викладача) передбачаються індивідуальні та групові консультації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100- бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Пояснення за розширеною шкалою
90–100	Зараховано	A	відмінно
80–89		B	дуже добре
70–79		C	добре
60–69		D	задовільно
50–59		E	достатньо
35–49	Незараховано	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34		F	незадовільно з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль здійснюють на заняттях через:

- виконання практичних завдань та модульних контрольних робіт;
- індивідуальну та групову (в парах і групах) роботу;
- фронтальне усне опитування, перевірка рівня засвоєння теоретичного матеріалу за навчальними темами;
- бліц-опитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, доповіді тощо);
- практичні, індивідуальні та самостійні завдання;
- розв'язання проблемних і творчих завдань;
- взаємоконтроль студентів у парах і групах;
- тестові завдання;
- оцінювання домашніх завдань;
- діагностику результатів самостійної роботи;
- проведення модульних контрольних робіт.

Вид семестрового контролю: модульна контрольна робота, залік. Результати навчальної діяльності студентів у межах двох модулів оцінюють максимально в **60 балів**, контрольного модуля (заліку) – **40 балів**.

Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2				Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	40	100
7	8	7	8	8	7	8	7		

Критерії підсумкового оцінювання

Оцінку «зараховано» («А») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **90–100** від максимальної кількості можливих, зокрема: ґрунтовно у повному обсязі володіють навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладають, глибоко та всебічно розкривають зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговуються науковою термінологією, розв'язують задачі стандартним або оригінальним способом, наводять аргументи на підтвердження власних думок, здійснюють аналіз та роблять висновки; систематично готувалися до практичних занять і виконували домашні завдання; глибоко опрацювали питання, винесені на самостійне опрацювання; успішно написали модульні контрольні роботи; повністю розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («В») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **80–89** від максимальної кількості можливих, зокрема: достатньо повно володіють навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладають, в основному розкривають зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, виконують завдання стандартним способом, послуговуються науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки; активно готувалися до практичних занять та систематично виконували домашні завдання; вміють виправити й пояснити допущені помилки; опрацювали питання для самостійного вивчення; добре написали модульні контрольні роботи; розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку «зараховано» («С») отримують студенти, які набрали загальну суму балів **70–79** від максимальної кількості можливих, зокрема: відтворюють значну частину навчального матеріалу, висвітлюють його основний зміст; продемонстрували знання теоретичного матеріалу на репродуктивному рівні, частково опанували відповідну наукову термінологію, уміють застосовувати знання на практиці; працювали на практичних заняттях, загалом виконували домашні завдання, допускають помилки, але уміють аргументовано їх виправити;

добре написали модульні контрольні роботи; належно розкрили питання підсумкового контролю.

Оцінку **D (60–69 балів)**, або «задовільно» отримують студенти, які не повністю опанували матеріал, передбачений програмою курсу, мають досить поверхневі знання психолінгвістичних особливостей мови, її породження, розуміння та відтворення; показали фрагментарну обізнаність у теоретичних питаннях; у мінімальному обсязі опрацювали рекомендовану літературу; пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи; частково розкрили питання підсумкового модулю-контролю.

Оцінку **E (50–59 балів)**, або «достатньо» отримують студенти, які засвідчили погану обізнаність зі змістом теоретичних питань курсу; обмежилися поверхневим вивченням мінімальної кількості рекомендованої літератури; пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи; фрагментарно розкрили зміст питань, винесених на підсумковий модуль-контроль.

Оцінку **FX (35–49 балів)**, або «незадовільно» з можливістю повторного складання отримують студенти, які не відвідували частину лекційних і практичних занять; упродовж навчального семестру набрали недостатню кількість балів за змістові модулі; пасивно поводити себе на практичних заняттях, не виявили належних навичок і бажання до самостійної роботи; не опрацювали рекомендованої літератури; під час відповіді допускають помилкові умовиводи, наводять неправильні приклади, або ж не вміють прокоментувати запропоновані мовні та психологічні явища; не розкрили змісту питань підсумкового модулю-контролю.

Оцінку **F (1–34 бали)**, або «незадовільно» з обов'язковим повторним курсом отримують студенти, які не відвідували лекційних і практичних занять; упродовж навчального семестру набрали недостатню кількість балів за змістові модулі, тому не могли бути допущені до складання заліку; пасивно поводити себе під час практичних занять, не виконали завдань для самостійної роботи; взагалі не опрацювали рекомендованої для вивчення курсу літератури; не засвоїли програму курсу; якщо ж студенти були допущені до заліку, але не розкрили питань підсумкового модуля-контролю, не відповідали на додаткові запитання, то їхню відповідь оцінюють «незадовільно».

Перелік питань для самоконтролю навчальних досягнень студентів

1. Історія становлення й розвитку психолінгвістики як окремої галузі знань.
2. Роль експерименту в психолінгвістиці.
3. Мовленнєва майстерність і техніка мовлення психолога.
4. Теоретичні моделі продукування мовлення.
5. Виникнення й розвиток мовлення в процесі нормального онтогенезу.
6. Теорія мовленнєвих актів Джейна Остіна.
7. Імплікатура як засіб вираження прихованого змісту.

8. Афірмація як мовленнєвий акт.
9. Види мовленнєвої діяльності.
10. Асоціативний експеримент в психолінгвістиці.
11. Комунікація й спілкування як мовленнєві поняття. Типологія спілкування.
12. Основні закони спілкування.
13. Мовленнєвий етикет і культура спілкування
14. Зв'язок мовлення з іншими психічними процесами.
15. Типові недоліки звуковимови дітей.
16. Специфіка виявлення дитячої словотворчості.
17. Психологічні аспекти навчання рідної та оволодіння іншою мовою.
18. Розпізнання людей за особливостями їх мови.
19. Словесний портрет людини.
20. Форми зовнішнього усного мовлення: діалогічне, монологічне,
21. полілогічне мовлення.
22. Словесна пам'ять, її одиниці та пов'язані з ними особливості мовлення.
23. Вербальне та невербальне вираження емоцій.
24. Характеристика моделі породження мовлення за О. Р. Лурія.
25. Функціонально-сміслові типи мовлення: опис, розповідь, роздум.
26. Ідеї В. Гумбольдта та психолінгвістика.
27. Ідеї І.О. Бодуена де Куртене та психолінгвістика.
28. Ідеї О.О. Потебні та психолінгвістика.
29. Мова тварин. Тварини, що вміють говорити. Діти-Мауглі.
30. Основні етапи розвитку дитячого мовлення.
31. Роль мовлення в організації волевого акту.
32. Розуміння речень. Розуміння глибинної та поверхневої структури речення (Н. Хомський, З. Харріс).
33. Етнопсихолінгвістика.
34. Основні аспекти патопсихолінгвістики. Специфіка мислення і мовлення при неврозах та психозах. Судова психолінгвістика.
35. Мова і гендер. Гендерлект.
36. Експериментальні дослідження в психолінгвістиці.
37. Специфічні функції мови та мовлення: самовираження, магічна, естетична, соціальної комунікації.
38. Лакуни – базові елементи національної специфіки лінгвокультурної спільності. Типи лакун
39. Специфіка ментального простору у людей різних професійних груп.
40. Відмінність людського мовлення від засобів спілкування вищих тварин.
41. Фізіологічні механізми формування мовлення: безумовні, умовні рефлексі, збережений слух, зір.
42. Прояви вербальної культури у людей різних вікових та професійних груп.
43. Розуміння тексту, дискурсу.
44. Роль внутрішнього мовлення в пізнавальній інтелектуальній діяльності людини.

45. Прикладні аспекти психолінгвістики: стратегія і тактика мовленнєвої поведінки; мовленнєва діяльність і усному виступі, в переговорному процесі.
46. Прикладні аспекти психолінгвістики: засоби та механізми «промивання мізків».
47. Психологічна та психолінгвістична специфіка білінгвізму.
48. Мовна особистість. Зв'язок мовної діяльності з біографією індивіда. Особистісний смисл.
49. Лінгвістична експертиза тексту.
50. Співтворчість читача, очікування, емпатія та ідентифікація як умови сприйняття та розуміння художнього твору

Перелік питань для підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Психолінгвістика як наука: предмет та об'єкт вивчення. Виникнення терміну «психолінгвістика».
2. Становлення психолінгвістики як науки.
3. Психолінгвістичні ідеї у мовознавстві XIX ст.: вчення В. фон Гумбольдта про мову як індивідуальний та соціальний феномен.
4. Психолінгвістичні ідеї у мовознавстві XIX ст.: психолінгвістична концепція О. Потебні.
5. Теоретичні моделі продукування мовлення.
6. Теоретичні моделі сприймання мовлення.
7. Психофізіологічні та акустичні особливості людського мовлення.
8. Розвиток мовлення в онтогенезі.
9. Комунікативний акт та його складові.
10. Складові комунікативного акту, пов'язані з мовним кодом.
11. Складові комунікації, пов'язані з риторикою мовлення та ситуацією комунікації.
12. Експеримент у психолінгвістиці.
13. Методи психолінгвістичних досліджень: асоціативний експеримент.
14. Метод семантичного диференціалу.
15. Методики доповнення і завершення речень.
16. Питальники та класифікації як методи психолінгвістичних досліджень.
17. Психолінгвістичні методи опосередкованого вивчення семантики.
18. Градуальне шкалювання як одна з психолінгвістичних методик.
19. Напрями прикладної психолінгвістики: розвиток мовлення в онтогенезі.
20. Напрями прикладної психолінгвістики: криміналістика і судова психологія.
21. Напрями прикладної психолінгвістики: гендерні особливості мовлення.
22. НЛП (нейролінгвістичне програмування) як сфера застосування психолінгвістичних знань. Терапевтичні функції метафор. Логотерапія В. Франкла.
23. Загальні засади патопсихолінгвістики.

24. Загальні засади етнопсихолінгвістики.
25. Особливості психопоетики.
26. Особливості сучасної етнопсихолінгвістики.
27. Актуальність етнопсихологічних досліджень.
28. Соціалізація та інкультурація у контексті формування мовної особистості.
29. Мовна особистість у міжкультурній комунікації.
30. Особливості мовленнєвої поведінки особистості: національнокультурний аспект.
31. Мовлення в стані емоційного напруження та в змінених станах свідомості.

Рекомендована література

Основна

1. Засекіна Л.В., Засекін С. В. Вступ до психолінгвістики : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Острог: Нац. ун-т «Острозька академія», 2002. 168 с.
2. Засекіна Л.В., Засекін С.В. Психолінгвістична діагностика. Луцьк: РВВ "Вежа" Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 188 с.
https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/503/1/psycholingv_diagn.pdf
3. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування: навч. посіб. 2 е вид. Київ, 2018. 216 с.
4. Калмикова Л. О. Калмиков Г. В., Лапшина І. М., Психологія мовлення і психолінгвістика: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. Переяслав-Хмельницький: ПереяславХмельницький пед. ін- т, 2008. 325с.
https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/05/Kalmykova_Psykholohiia-movlennia-i-psykholinhvistyka.pdf
5. Коваль Л. М. Психолінгвістика : методичні рекомендації для здобувачів вищої освіти магістерського рівня освітньо-професійної програми «Українська мова та література». Вінниця : Видавництво ФОП Кушнір Ю.В., 2021. 68 с
<https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1611/1/%D0%9A%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C%20%D0%9B.%D0%9C.%20%D0%9F%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%B3%D0%B2%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf>
6. Куранова С. І. Основи психолінгвістики: навч. посіб. К.: ВЦ «Академія», 2012. 208 с.
7. Савінова Н. В., М. І. Берегова Психолінгвістика : навчально-методичний посібник. Миколаїв, 2020. 92 с.
8. Шабат-Савка С.Т. Категорія комунікативної інтенції в українській мові: монографія. Чернівці: Букрек, 2014. 412 с.
9. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика : навчальний посібник для студентів факультету української філології. Кривий Ріг : НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.

Додаткова

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики : підручник. 2-ге вид., доп. К. : ВЦ «Академія», 2009. 376 с.
2. Воробйова І. М. Тематичний репертуар внутрішнього мовлення. *Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. Романо-германська філологія. Методика викладання іноземних мов.* 2014. №11-02. Вип. 77. С. 160–166.
3. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб./ В. М. Манакін. К. : ВЦ “Академія”, 2012. 288 с.
4. Методичні рекомендації до курсу «Психолінгвістика» / укладач: К. А. Марчук. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. 39 с.
5. Паласевич І. Л. Організаційно-педагогічні умови мовленнєвого розвитку дітей середнього дошкільного віку. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки.* Вип. 35. 2017. С. 250–258.
6. Тарасун В. В. Писемне мовлення: запобігання і корекція порушень : науково-методичний посібник. Київ : «МП Леся», 2007. 151 с.
7. Фріт К. Формування розуму. Як мозок створює наш духовний світ. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2019. 271 с.
8. Шкіцька І. Ю. Маніпулятивні тактики позитиву: лінгвістичний аспект: монографія. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 440 с

Електронні інформаційні ресурси

1. <https://psycholing-journal.com/index.php/journal>
2. <http://tppjournal.com.ua/>
6. <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ls>

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти» (протокол №16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/universitytet/normatyvni-dokumenty/poriadok-vyznannia-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yurii-fedkovycha-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-taabo-informalnoi-osvity/>) у процесі вивчення дисципліни здобувачу освіти може бути зараховано до 25% балів, отриманих за результатами неформальної та / або інформальної освіти з проблем, що відповідають тематиці курсу.

Політика академічної доброчесності

Викладання курсу «Психолінгвістика», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності.

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyivlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/>

- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»
<https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/>